

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupen JUDr. Josefem Skácelem, advokátem, se sídlem Praha 2, Londýnská 674/55, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2014, č. j. 11 A 45/2011 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalovaný **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 29. 3. 2010, č. j. OAM-1-528/V-2009, Ministerstvo vnitra České republiky uložilo žalobci podle § 123 odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) povinnost uhradit náklady státu spojené se správním vyhoštěním občana Ukrajiny R. L. ve výši 22.495 Kč.

Označené rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včas podanou žalobou u Městského soudu v Praze. Žalobce namítal, že ačkoliv z opatrnosti náklady spojené se správním vyhoštěním podle rozhodnutí žalovaného uhradil, jejich oprávněnost zpochybňuje a ve vztahu ke své osobě je považuje za protiprávní. Poukázal na § 15 zákona o pobytu cizinců, podle něhož povinnost zvoucí osoby, což je žalobce, zanikla vycestováním pozvané osoby mimo území České republiky a žalobce nemůže být osobou

povinnou platit náklady vynaložené na pobyt cizince jednou provždy. V daném případě sice žalobce poskytl R. L., občanu Ukrajiny, v květnu roku 2006 písemnou pozvánku do České republiky a po udělení víza pobýval R. L. v penzionu žalobce, nicméně dne 20. 9. 2006 vycestoval společně se svým strýcem V. L. zpět na Ukrajinu. Další pozvání žalobce R. L. neposkytl, a proto se jej netýká, zda se po vypršení platnosti víza uděleného na základě předchozího pozvání R. L. vrátil do České republiky. Žalobce poukázal také na Potvrzení Ministerstva práce a sociální politiky Ukrajiny, státního střediska zaměstnanosti ze dne 21. 4. 2010, podle něhož byl R. L. evidován jako nezaměstnaný u Kolomyjského městského a okresního úřadu práce od 22. 10. 2007 a v době od 1. 7. 2008 do 21. 7. 2008 pobíral příjem 189 hřiven 68 kopějek. Žalobce nesouhlasil ani se závěrem žalovaného o tom, že se R. L. zdržoval na území České republiky nejen v době platnosti uděleného víza, ale i poté až do 4. 11. 2009, kdy došlo k jeho správnímu vyhoštění. Žalobce proto navrhl, aby městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 18. 3. 2014, č. j. 11 A 45/2011 - 37 napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení se závěrem, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s prohlášením V. L., strýce R. L., v němž jmenovaný prohlásil, že s ním R. L. vycestoval na Ukrajinu dne 20. 9. 2006 a bez bližšího odůvodnění toto prohlášení vyhodnotil jako účelové. Městský soud vytkl žalovanému, že nečinil ve správním řízení dostatečné úkony k tomu, aby vyvrátil obsah tohoto prohlášení a ze správního spisu ani neplyne, že by žalovaný provedl jakýkoliv úkon, kterým by zjišťoval, zda R. L. řádně vycestoval z České republiky či nikoliv, respektive zda opět legálně do České republiky přicestoval či mu bylo uděleno jiné vízum opravňující jej k pobytu na území České republiky. Protože taková zjištění ze správního spisu nelze doložit, nemohla být vyvrácena tvrzení žalobce, že R. L. území České republiky opustil, podpořená čestným prohlášením jeho strýce. Žalovaný proto nemohl ani učinit závěr o účelovosti tohoto čestného prohlášení. Závěrem městský soud poukázal na nově v řízení před soudem předložený důkaz – Potvrzení Ministerstva práce a sociální politiky Ukrajiny, státního střediska zaměstnanosti (dále jen „Potvrzení“) ze dne 21. 4. 2010 (nesprávně označené datem tlumočnické doložky 8. 5. 2010, pozn. Nejvyššího správního soudu) o tom, že R. L. byl v evidenci Kolomyjského městského a okresního úřadu práce jako nezaměstnaný v době od 22. 10. 2007 do 19. 9. 2008 a že v době od 1. 7. 2008 do 21. 7. 2008 obdržel příjem 189 hřiven 68 kopějek. Pochybení v tom směru, že se žalovaný tímto potvrzením nezabýval, městský soud žalovanému nevytkl, poukázal však na skutečnost, že v dalším řízení, po zrušení rozhodnutí žalovaného, bude nezbytné, aby žalovaný skutečnosti z Potvrzení ze dne 21. 4. 2010 plynoucí zohlednil.

Ve včas podané kasační stížnosti se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) neztotožnil se závěry městského soudu a uplatnil kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), spočívající v nezákonnosti rozsudku městského soudu. Stěžovatel nesouhlasil s výtkou, že dostatečně nezjišťoval, zda žalobcem pozvaný cizinec nevycestoval z České republiky, nevrátil se zpět a neobdržel další vízum opravňující jej k opětovnému vstupu na území České republiky. Poukázal na obsah správního spisu, z něhož je podle stěžovatele zřejmé, že relevantní skutečnosti zjišťoval z evidenčního informačního systému (CIS). Jedná se o „Vyhledání vízového štítku (ZÚ)“, dokládající platnost víza ode dne 2. 6. 2006 do 25. 9. 2006, „Prohlížení záznamu – správní případ“, prokazující datum zajištění cizince dne 21. 8. 2009 a datum jeho vyhoštění dne 4. 11. 2009 a „Detail pozvání“, potvrzující vydání a ověření pozvání dne 11. 5. 2006. Stěžovatel

pokračování

vycházel i z rozhodnutí Policie České republiky, ředitelství služby cizinecké policie, Inspektorátu cizinecké policie letiště Praha Ruzyně ze dne 22. 8. 2009, č. j. CPR-3839-11/PŘ-2009-004112 týkajícího se správního vyhoštění pozvaného cizince, v němž policie zohlednila také lustrace v policejních evidencích. Vedle toho stěžovatel, s poukazem na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, považoval rozsudek městského soudu za nezákonný i proto, že porušuje ustanovení § 75 s. ř. s., když stěžovateli vytkl, že ve svém rozhodnutí nezohlednil nový důkaz, kterým bylo Potvrzení ze dne 21. 4. 2010, které žalobce předložil až v řízení o žalobě před městským soudem. Výslovně poukázal na závěry, které Nejvyšší správní soud v této otázce přijal v rozhodnutí ze dne 21. 9. 2006, č. j. 1 Azs 206/2005 - 59, nebo ze dne 22. 5. 2009, č. j. 2 Afs 35/2009 - 91 či ze dne 5. 1. 2010, č. j. 2 As 6/2009 - 79. Závěrem stěžovatel zdůraznil objektivní odpovědnost zvoucí osoby plynoucí z § 123 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, ve spojení s § 15 tohoto zákona. Jelikož náklady spojené s pobytem zajištěného cizince na území České republiky a s jeho vycestováním z tohoto území vznikly a žalobce neunesl důkazní břemeno o tom, že mu povinnost zaplatit tyto náklady nesvědčí, považuje stěžovatel svoje rozhodnutí za zákonné; naopak městský soud nepostupoval podle stěžovatele v souladu se zákonem i ustálenou judikaturou. Stěžovatel proto navrhl rozsudek městského soudu pro nezákonnost zrušit.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek, vázán rozsahem (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a důvody (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.), které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Zkoumal přitom také, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4, věta první za středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Jak již výše uvedeno, stěžovatel uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*. Nezákonnost napadeného rozsudku podle stěžovatele spočívá jednak v tom, že soud nesprávně právně posoudil skutkový stav zjištěný ze správního spisu a jednak proto, že nerespektoval ustálenou a jednotnou judikaturu Nejvyššího správního soudu, pokud jde o hodnocení nových skutečností, které nebyly v předchozím řízení známy.

Nejvyšší správní soud předně rekapituluje pro věc významné skutečnosti, které se podávají ze správního spisu. Žalobce pozval v květnu roku 2006 pana R. L., občana Ukrajiny, do České republiky a na základě tohoto pozvání, ověřeného Policií České republiky dne 11. 5. 2006, bylo R. L. uděleno krátkodobé vízum na dobu 90 dnů s platností od 2. 6. 2006 do 25. 9. 2006. R. L. na základě tohoto víza přicestoval dne 24. 6. 2006 do České republiky a pobýval v penzionu u žalobce v období od května 2006 do září 2006. Podle čestného prohlášení V. L., strýce R. L., ze dne 4. 3. 2010 jmenovaný vycestoval dne 20. 9. 2006 zpět na Ukrajinu, kde měl podle uvedeného čestného prohlášení pobývat nejméně do 24. 9. 2006. Dne 21. 8. 2009 však byl zajištěn na území České republiky a dne 22. 8. 2009 bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění a o jeho zajištění pro účely readmise a umístění v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá Jezová. Zde byl umístěn až do 4.

11. 2009, kdy readmise proběhla. Nato došlo k vyčíslení nedoplatků nákladů spojených s pobytem cizince v zařízení a se správním vyhoštěním. Za ubytování činily částku 9.561 Kč, za stravování částku 8.288 Kč, za výdaje spojené se správním vyhoštěním částku 16 Kč. Na úhradu těchto nákladů bylo použito 59 Kč, kterými disponoval R. L. při svém zajištění a dále vznikly náklady za průvoz R. L. dne 4. 11. 2009 přes území Slovenské republiky v rámci readmise (částka 4.630,30 Kč). Dne 9. 2. 2010 stěžovatel uvědomil žalobce o zahájení řízení o nákladech vzniklých v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění R. L. v celkové výši 22.495 Kč. Jako přílohu vyjádření k tomuto sdělení o zahájení řízení žalobce dne 9. 3. 2010 předložil čestné prohlášení V. L. o vycestování R. L. z České republiky ke dni 20. 9. 2006. Na to dne 29. 3. 2010 stěžovatel uložil žalobci uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním R. L. v celkové výši 22.495 Kč podle § 123 odst. 6 a § 15 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

Nejvyšší správní soud tedy nejprve posuzoval, zda je opodstatněná námitka stěžovatele o tom, že zjištěný skutkový stav městský soud nesprávně právně posoudil, když stěžovateli vytkl, že ze správního spisu není zřejmé, že by učinil jakýkoliv úkon potvrzující skutečnosti, na nichž založil závěr o tom, že povinnost zaplatit náklady spojené se správním vyhoštěním cizince svědčí žalobci jako osobě zvoucí. Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že městský soud nepochybil, pokud uzavřel, že stěžovatel neučinil dostatek konkrétních zjištění, která by vyvracela žalobcem předložený důkaz o tom, že R. L. dne 20. 9. 2006 vycestoval mimo území České republiky, jak se podává z čestného prohlášení jeho strýce V. L. ze dne 4. 3. 2010.

Skutková zjištění ze správního spisu, jak jsou výše popsána, totiž nevyvrací obsah tohoto čestného prohlášení ze dne 4. 3. 2010, jak se mylně domnívá stěžovatel. Stěžovatel nezjišťoval žádné skutečnosti, jež by prokázaly, zda dne 20. 9. 2006 R. L. území České republiky skutečně opustil či nikoliv, nýbrž svoje závěry opřel pouze o evidenční doklady, které se vztahovaly buď k počátku pobytu R. L. na území České republiky, tedy k období 11. 5. 2006 - 24. 6. 2006 („Detail pozvání“), k době platnosti víza, tj. 2. 6. 2009 - 25. 9. 2006 („Vyhledání vízového štítku“), nebo až k době jeho zajištění a readmise, tedy k období od 21. 8. 2009 do 4. 11. 2009 („Prohlášení záznamu – správní případ“). Z obsahu těchto listin však nelze dospět k závěru o tom, že R. L. dne 20. 9. 2006 území České republiky neopustil, jak dovodil stěžovatel.

Uvedená skutečnost je přitom podle Nejvyššího správního soudu zcela zásadní. Pokud totiž má být osoba zvoucí ve smyslu § 123 odst. 2 a odst. 6 a § 15 písm. d) zákona o pobytu cizinců povinna hradit náklady související s pobytem zajištěného cizince, musí být najisto postaveno, že pobyt zajištěného cizince na území České republiky je v příčinné souvislosti s pozváním učiněným konkrétní osobou, zde žalobcem. Pouze v takovém případě je zvoucí osoba také osobou povinnou uvedené náklady hradit. To plyne z gramatického výkladu § 123 odst. 2 věty před středníkem zákona o pobytu cizinců, podle něhož *nelze-li uhradit náklady z jistoty ani z peněžních prostředků cizince, uhradí je plně nebo jejich zbývající část osoba, která se k tomu zavázala v pozvání ověřeném policií, nebo jde-li o výzkumného pracovníka, výzkumná organizace, která se k tomu písemně zavázala*. Zákon o pobytu cizinců tedy vztahuje povinnost platit náklady spojené se správním vyhoštěním právě a výlučně ke konkrétnímu závazku konkrétní osoby v konkrétním pozvání [srov. slova „náklady (...) uhradí (...) osoba, která se k tomu v pozvání (...) zavázala“], jež bylo podkladem pro udělení víza a následný pobyt cizince na území České republiky. Opačný

pokračování

výklad by znamenal, že jednou učiněné pozvání zavazuje zvoucí osobu platit náklady na pobyt cizince do budoucna provždy.

V daném případě je proto třeba posoudit, zda v době od 20. 9. 2006 do 21. 8. 2009 trval pobyt R. L. na území České republiky (bez ohledu na to, zda mu bylo uděleno nové vízum či nikoliv a zda byl jeho pobyt v České republice neoprávněný), neboť pouze v takovém případě lze také dospět ke zcela jednoznačnému závěru o tom, zda pobyt R. L. ještě i ke dni 21. 8. 2009, kdy byl zajištěn na území České republiky, souvisel s pozváním k pobytu učiněným žalobcem a ověřeným Policií České republiky dne 11. 5. 2006. Jen v takovém případě je žalobce povinen ve smyslu § 123 odst. 2 zákona o pobytu cizinců tyto náklady zaplatit. K těmto skutečnostem však žádné důkazy stěžovatel neobstaral; úkony, kterými by tyto relevantní skutečnosti zjišťoval, neučinil a z písemných podkladů, z nichž stěžovatel vycházel, tyto skutečnosti neplynou. Nelze tak učinit ani opodstatněný závěr o tom, že důkaz, předložený žalobcem v podobě čestného prohlášení učiněného V. L. ze dne 4. 3. 2010, je účelový. Ve světle skutkového stavu, jak se podává ze správního spisu, je tedy závěr stěžovatele o účelovosti uvedené čestného prohlášení zcela předčasným.

Městský soud tedy nepochybil, když z uvedeného důvodu, pro absenci konkrétních skutkových zjištění, která by vyvracela zcela jednoznačný obsah důkazu předloženého žalobcem (čestného prohlášení ze dne 4. 3. 2010), rozhodnutí stěžovatele zrušil. Již proto nemůže být kasační stížnost důvodná.

Ani další námitka stěžovatele, v níž vytýkal, že se městský soud odchýlil od ustálené judikatury ohledně náhledu na uplatnění nových skutečností, které v předchozím řízení nebyly známy, není důvodná.

Z napadeného rozsudku městského soudu (strana 4, odstavec čtvrtý) je zcela zjevné, že předložení nového důkazu, kterým bylo Potvrzení ze dne 21. 4. 2010, opatřené úředním překladem do jazyka českého ze dne 8. 5. 2010, nebylo důvodem, pro který městský soud rozhodnutí stěžovatele posoudil jako nezákonné a zrušil. Naopak z napadeného rozsudku zcela jednoznačně vyplývá, že důvodem zrušení rozhodnutí stěžovatele byla absence konkrétních zjištění skutečností relevantních pro rozhodnutí, jak bylo výše Nejvyšším správním soudem vyloženo.

Městský soud tedy neporušil zásadu plynoucí z ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., že při přezkoumání rozhodnutí se vychází ze skutkového a právního stavu v době, kdy rozhodoval správní orgán, nýbrž výslovně upozornil, že s ohledem na skutečnost, že rozhodnutí žalovaného ruší, má být ve znovuotevřeném správním řízení tento další důkaz předložený žalobcem zohledněn, a to plně v souladu s ustanovením § 50 odst. 4 správního řádu. Proto argumentaci stěžovatele o nerespektování stávající judikatury městským soudem ohledně uplatnění skutkových novot Nejvyšší správní soud nepovažoval za opodstatněnou a námitky v tomto směru posoudil jako liché.

Nejvyšší správní soud proto ze všech uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatele podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, věta první s. ř. s. a § 120 s. ř. s. Jelikož v řízení byl úspěšný žalobce, měl právo na náhradu nákladů řízení

o kasační stížnosti. Žalobci však žádné náklady řízení prokazatelně nevznikly, proto bylo o nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodnuto tak, že se žalobci náhrada nákladů nepřiznává a žalovaný právo na náhradu nákladů řízení nemá.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2014

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu